

Høringsuttalelse – forslag til bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen

1. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen? (ja/nei/ingen mening)

§ XX Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke. Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk, kultur og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.

Svar: Ja

2. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen? (Ja/nei/ingen mening)

§ 42 a Språk

Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten. Samiske språk og norsk er likeverdige språk. Enhver har rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.

Svar: Delvis ja

3. Har dere merknader til forslagene til paragrafer i kirkeordningen?

Svar: Spir støtter at det tas inn en bestemmelse i kirkeordningen om at samiske språk og norsk er likeverdige språk i Den norske kirke.

Når det gjelder spørsmålet om å ta inn formuleringen fra samelovens bestemmelse om rett til individuelle kirkelige tjenester i språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner er Spir positiv til intensjonen bak forslaget: å tydeliggjøre kirkens ansvar for å ivareta medlemmers språklige rettigheter i Den norske kirke.

På den annen side inneholder ikke høringsnotatet noen utredning av de administrative og økonomiske konsekvensene av å ta inn en slik bestemmelse i kirkeordningen, slik at følgene av å ta inn en slik bestemmelse i Kirkeordningen kan framstå som uklare.

Eksempler på konsekvenser som burde vært nærmere utredet er:

For det første: Hva vil følgene være av å ta inn samelovens formulering om rett til individuell kirkelig betjening i Kirkeordningen? Plassert i sameloven kan bestemmelsen leses som et statlig pålegg til Den norske kirke, men også som en forpliktelse for staten til å gjøre Den norske kirke i stand til å oppfylle denne forpliktelsen. Plassert i kirkeordningen kan bestemmelsen leses som en fortsettelse av Den norske kirkes arbeid med sannhet og forsoning ved en selvforpliktelse for Den norske kirke til å prioritere ressurser å oppfylle samelovens språkbestemmelser i samiske språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.

Det burde gjøres en risikovurdering knyttet til om det å ta inn bestemmelsen i kirkeordningen kan medføre en svekkelse av statens vilje til å følge opp pålegget til Den norske kirke i sameloven med økonomi, og at det på sikt kan bidra til å svekke statens ansvar for å sørge for at enhver har rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i de angitte områdene.

For det andre bør konsekvensen av å ta inn denne typen rettighetsbestemmelser i Kirkeordningen utredes nærmere. Spir viser her til Kirkerådets betraktning i høringsnotatet side 5 i utredningen om faneparagraf:

I et trossamfunns interne regelverk vurderer Kirkerådet det slik at det generelt ikke bør – og i alminnelighet heller ikke kan – fastsettes konkrete rettigheter som kan gjøres gjeldende overfor domstolene. Kirkeordningen og andre regelverk for Den norske kirke gir derfor i alminnelighet ikke rettigheter til det enkelte medlem eller grupper av medlemmer.

Inkorporeringen av samelovens bestemmelse om rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk vil kunne oppleves som en inkonsekvens i forhold til dette.